

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frrtal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ oszlimzendők. A hirdetői díjazabályzatról a kiadó hivatal át felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Dr. Berde Aron; Girsik János, Szabó Sámuel, Vörös Sándor, felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Havi emlékeztető: Február. — Takarmány-növényeink: Báró Bánffy Ádám. — A vetőmagról. t. — Az erdélyrészi okszerű méhész-egylet közgyűlése. — Egyveleg: Közgyűlési meghívó. Konyhakerti magkiállítás. Vetőmag használati értéke. Údvarhelyi gazd. egylet közgyűlése. Milyen segíthetnének gazdáink helyzetükön. Mezőgazdaság hitelszöveti pályamunkák. Hadsereg számára szükségelt termények. Gyümölcsészeti- és konyhakertészeti füzetek. A méhek megadóztatása. Czélszerű borfejtő. Vaj-előállítás vilámmosással. Lehet-e a törésre hajlandó bort ezen betegségből kigyógyítani? — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Február.

Ház és udvar Magtári gabonakészletünket rendes időben megforgatjuk; a tavaszi vetéshez szükséges vetőmagot előkészítjük.

Az épületek falai mellé szivárgott havat és esővizet kapával, ásóval gondosan elvezetjük.

Ekét, fogast, hengert, kijavított állapotban készen tartunk.

A gazdasági udvar sepredekét, a szérus kertekből a kazal- és boglya-feneket és tetőket trágyadombra szállítjuk, mert e hónapon tul, az ekemunka idején, bajosan érkeznénk belső teendők végzésére.

Csöves tengerit (törökbuza) morzsoltatunk; csutkája kitünő tüzelő anyagot ad.

Szántóföld. Ez időben csak kivételesen lehet szántani, a trágyahordás folytatása tartozik főteendőink közé. Hó-olvadáskor a földjeinkre gyűlt vizet úgy vezetjük le, hogy vizmosások, szakadások ne támadjanak, továbbá igyekezzünk a vizet oly helyre vezetni, hol megállapodásával csekélyebb kárt okoz.

Réten és kaszálón még minden munka szünetel, kivéve a trágyázási miveleteket.

Langy időjárás alkalmával a vakond-turások és hangyaszombékok egyengetése, mindenféle gízgáz, tövis és cserje kiirtása, nemkülönbén a kövek és más akadályok eltávolítása haszonnal végezhető.

Állattenyésztés. A múlt hónapban említett istálló teendők nem változnak.

Az ígás-állatok a nehéz tavaszi munka közeledtével jobb takarmányozásban részesülnek, vagy ha lehetséges néhány hetit pihenést élveznek.

A leellett kanczák kevés árpa vagy tengeri (törökbuza) darát kapnak, napos időben csikójukkal együtt kivezetendők.

A lefadzott koczkák kettős élelmezési adagban részesülnek, de úgy, hogy az élelmezés megszorítása fiadás előtt két héttel kezdessék. A ketreczekben lévő kis malacok alomja hetenként legalább egyszer megújítandó; tisztátalan, nedves fekhelyen az apróság megkoszosodik és elpusztul. Ha a szoptatós koczkák élelmezésére nem rendelkezünk elegendő törökbuzával, a szoptatás 5—6-ik hetében a törökbuza mellé, vagy annak fele részbeni pótlására kevés répát is adhatunk, de csak úgy, ha nem rothadt.

Az anyajuhok jó illatos szénán tartatnak, hogy ne csak erőteljes egészséges bányát hozzanak világra, hanem megtölyelve bő tejelválasztásra képesítsenek.

Fejős és ellős bivalok erőteljes élelmezésben részesülnek, a leellett bivalokat meleg istállóban helyezük el, nehogy a gyenge és kényes bivalborjut a hideg megsanyargassa.

Göbölők a hizás végszakán darát és jó szénát kapnak.

Majorságnak zabot, kendermagot hintünk, hogy a tojást korán kezdje.

Szőlő. A szőlőben az előbbi hónapban elmondott teendőket folytatjuk. Most az ideje szőlőnek vajó hegyoldalokat választani: a honnan legkorábban takarodik el a hó, ott a szőlő meg fog érni, rozsz fekvésű és hideg szeleknek kitett helyre ne pazaroljuk pénzünket és szorgalmunkat, mert ritkán látjuk örömét. Az újonnan állítandó szőlők számára is most rendeljük meg — ha magunknak nincs — az ültetést valót. A ki jót is, sokat is akar: ültessen, a mi viszonyaink mellett — de mindig csak jó helyekre! — sömszőlőt leánykával, wälsch rieslinget, rajnai rieslinget; pirosnak: burgundit, oportot, carbenetet stb. — mindeniket külön-külön; az elegyítést bizzuk a piaczemesterre. A szőlő hajlásához szükséges fűzvezetőt megszedetjük és pinczében tartogatjuk, karókat hegyeztetünk, ásókat, kapákat, karózóvasat és a többi szerszámot számba vesszük és ha hibásak megjavítatjuk, hogy annak idejében használhassuk.

Pincze. Pinczénkben az új borok lehuzását be kell fejezni; a megürült hordókat szigorú ellenőrzéssel tisztára kimosatni és ha megszikkadtak bekénezeni, mert valamin csak egészséges testben lakhatik ép lélek, úgy szennyes és dohos hordóból sem fog soha nektár csepegni. Gyakran töltögetni és pinczédet tőtől talpig tisztán tartani el ne mulaszd!

Gyümölcsös. Ha ősszel a gyümölcsfák töve körül a földet nem ásattuk volna fel, ezt most, mikor az idő enged, megteenni el ne mu-

lasszuk; januárhóban be nem végzett gödrök ásását és a hernyófészkek szedését folytatjuk és bevégezzük. Olyan vén fák ágait, melyeknek koronája igen sűrű, mennyiben ősszel nem végeztük volna, megritkítjuk. Az elszáradt és beteges galyak eltávolítandók vagy kivágandók. Metszések a fákra támadt sebeket késsel simára kell faragni; a fiatal fák sebeit viasszal, a vénebb fákét pedig kátránnyal kell bekenni.

Faiskola. Szép napfényes időben a fiatal ojtványok metszését megkezdjük. A törzsön ejtett sebek bekenésére legjobb a következő hideg folyó viasz: $\frac{1}{2}$ kilo közönséges erdei fenyőszurkot felolvasztunk, ehhez egy evőkanálnyi tisztított lenolajat adunk, mihez 9 dekagramm felmelegített spiritust (spiritus rectificatissimus) töltünk, az egészet jól összekeverjük és széles száju üveg- vagy bádogszelenczékben légmentesen elzárjuk. Ojtó galyakat most már okvetlenül szedelnünk kell, de csak olyan fákról szedessünk, amelyek már termést hoztak, hogy a fajok valódisága kétségtelen legyen. Az alma és körténél a téli ojtást végeztetjük és az ojtott törzsek gyökerét felhigitott agyagföldbe mártogatjuk, az így elkészített törzseket pedig kiültetésig a hidegtől védett pinczékbe, vagy vermekbe helyezük. Egres, ribizske, birsalmadugványokat szedünk és kiültetésig árnyékos helyre földdel betakarva eltesszük.

Konyhakert. Ha az idő engedi, a spárgaültetvények földjét felásatjuk. Az argenteuili mód szerint tenyésztett spárgaültetvények földje feltöltendő. Az elgyengült spárgaültetvényeket, a kihajtást megelőzőleg, jó vastagon friss lótrágyával fedjük be, hogy korán kezdjenek hajtani. Murok, petrezselyem, spenót, paszternákvetés szabadban megkezdjük. Gyengemelegű melegágyakba czele, hagyma vehető. Ugorka, dinnye, karfiol, karaláb, korai káposzta melegágyba ültetendő; saláta, retek, paszuly, törpe borsó melegágyakban elvetendő. A január hóban készített melegágyak körül rakott trágya ujjal pótolandó, hogy a hőmérsék folyamatosan 15—20° R. legyen; szellőztetésre is ényhe időben, gondunk legyen. Jegytablák (cinkusok), szalmagyékények és kosarak készíttetnek.

Diszkert. Cserjéket, fákat metszünk és a hiányzókat utánpótolatjuk. Az eleven sövények visszametszettek. Elfedett diszcserjék, rózsák, virághagymák, évelő virágok, hidegebb időjárás alkalmával jobban elfedendők, szép napfényes lanya időben ellenben friss levegőt adunk nekik. Új kertek és ujjá alakítandó régi kertek terve megkészíttetik és a földmunkákat megkezdjük. Diszcserjék u. m. fűzfajok, nyárfajok, vadszőlő, Lonicera, Forsythia, Syringa, Tamarix, Sambucus stb. dugványok szedtetnek; diszfák, cserjék és rózsák ojtása üvegház vagy melegágyakban végezendő és befejezendő. Fuchsia, Vanilia, Lantana, Petunia, Új hollandi növények, szőnyegnek (Teppich) való növények dugványok általi szaporítását folytatni kell, a januárban készített dugványok, ha meggyökereszték, cserepekbe ültetendők, Verbenákat szaporítás végett melegágyakba kell kiültetni. Diszcserjék, Cameliák, Azaleák, Rhododendronok, ha korán akarjuk virágoztatni, melegházakba teendőek és ott a szükséghez képest, kis kézi fecskendővel szorgalmasan öntözzük őket.

Méhészet. Pó teendő a méhesben: a csend és védelem. Méheink nyaraló helyét is iparkodjunk előre rendbe hozni.

A méhek szabadon bocsátásáról még szó sem lehet, azért ha valamely méhcsaládnál hasmenést észlelnénk, igyekezzünk azt még setétebbre, siri csendbe helyezni. Ki úgy méhészkedik, hogy méheit egy és más betegség miatt valamely derültebb napon kibocsátani, vagy pedig éhség miatt étetni kénytelen, az válassza meg óvatosan az időt, táplálásra pedig csak a legtisztább mézet használja.

Erdészet. Fő használat ugyanazon teendőkre terjed, melyeket a múlt hónapban említettünk; főleg arra legyünk figyelemmel, hogy a szárazon szállítandó fát e hóban teljesen eltakarítsuk. A mellékhasználat a szurokgyűjtés és mészégetés meg-

kezdésére terjed. Az erdővédelem a fatolvajok elleni védelemre és az erdővédek szigorú felügyeletére szorítkozik. Erdőmivvelés. Luczfenyőmag szedendő és a hóra szórandó vetések elvégzendők. E hónap vége felé dugványokat kell vágni és pinczékben elhelyezni. A vadászati szünetel, legteljebb a ragadozók üldözésére terjedhet.

Takarmánynövényeink.

Évek hosszú sora kívánatit arra, hogy a tényleg jónak is bizonyult újabb gazdasági növényeink pártolásban részesüljenek, illetőleg gazdáink által termelésük megkísértessek és ez nem csak a régieknek megszokásán alapszik, illetőleg azon, hogy a már megszokott és termelt növényeinken változtatni nem igen vagyunk hajlandók, hanem kereshetjük ennek okát azon számtalan csalódásban is, a melyeknek ez által a legtöbb esetben ki vagyunk téve, s így saját kárunkon okulva leszünk kételkedők.

Magkereskedőink legnagyobb része ma versenyez az újabb és újabb gazdasági növények ajánlásában, az egokig magasztalva azon magot, melyen leghamarabb szeretne tuladni és mi meghozatva s vele kísérletet téve azon tapasztalatra jövünk, hogy az — gazdaságunkban — vagy ép semmire sem használható, vagy pedig azon t. magkereskedő dicséretében feledé megemlítei, miszerint azon növény a tropicus égaljot kívánja meg, és 20 fokos hidegeinket nem kedveli.

Az ily ajánlott újabb növényekkel továbbá részben és kis mérvekben tételnek a kísérletek, a tegkedvezőbb körülmények között, a veteményeskert legjobb helyére ültetnek s a legnagyobb gondozás mellett bizonyára mesés hozamot produkálnak, erre kedvet kapunk, megrendeljük s besorolva őt nagybani mivvelés által azon helyre és viszonyok közé, melyek egyedül illethetik meg úgy, hogy hasznót is tudjanak felmutatni, ekkor látjuk, hogy erre képtelenek és az illető gazda újból kárával marad.

Célom nem az, miszerint elősoroljam azon számtalan ily újabb gazdasági növényeket, melyek a beléjük helyezett bizalomnak meg nem feleltek, hanem igenis felemlíteni azon sok általam megkísérlettek közül — azon aránylag nagyon is keveseket, melyek a beléjük helyezett bizalomnak megfelelő, hivatalva lesznek gazdasági termékeink között, mint elsőrendűek szerepelni.

Pár év óta ajánlott újabb takarmánynövényeink között, első helyen említhetem fel a Sorghum halapense-t.

Ez a czirókfajokhoz tartozó növény, tökéletesen ezeknek jellegével bír, azon különbséggel az eddig is takarmánnyul vett cziróktól, miszerint évelő, még pedig oly mértékben, hogy azon helyről, hova egyszer befészkelte magát, alig lesz kiirtható, tehát ép úgy mint a luczerna avagy a csicsóka egy külön önálló helyet kíván, és gazdasági turnussainkba alig lesz beosztható.

Gyökérzete a taraczkhoz — perje — hasonló kuszó tehetséggel bír, s bár mily ritkán vettessék is, rövid időn az egész területet belepi.

Hozama a csalamádéval tehető egyenlőnek azon különbséggel, hogy ez kétszer, de sőt háromszor is kaszálható évente, és minden fajta állat rendkívül szereti, úgy zölden, mint szárasztva, vagy vermelve.

Negyedik éve, hogy a Sorghum halapensét termelem; azon helyről, hol első évben a kísérlet és magtermelés végett mintegy iskolában volt, daczára annak, hogy azóta folyton kapás növények termeltek benne, kiirtani nem lehet, s évente még bujábban hajt ki; azóta már rendes gazdasági viszonyok között 4 holdon termelem, és minden évben — a nélkül, hogy csökkenne, avagy trágyát kapott volna — a legszebb terméseket adta, vettett pedig takarmánynövényre nézve, a legkedvezőtlenebb viszonyok között, egy kihasznált luczernásba, mely feltörtve diányós volt, s következő évben — minden trágya nélkül vettett bele a Sorghum.

Tápértékére nézve semmi adattal nem bírok, s mint új növény, ezt gazdasági munkákban sem láttam említve, de czirók faj lévén, valószínű, hogy ezekkel, illetőleg a csalamádéval is hasonló tápértékkel bír, de roppant előnye bizonyára e felett az, hogy ővelő, és így az éventei munkát és magot megkímélve, hozzá még többször is kaszálható.

Materiális korszellemünk igaz alapelve az, hogy „semmi-ből nem lesz semmi“, tehát itt is támadhatna azon kétely, hogy honnan veszi e növény azon nagy productivitást? erre nézve megkivánom jegyezni, miszerint 1 1/2 méter mélyre leásatva, ott még mind a Sorghum gyökereire találtam, tehát a föld mélyéből fedezi szükségletét, melyek különben reánk nézve értéktelenül maradnának, ez hasonlólag nagy előny.

Egyedüli kényes oldala, mely gondozást igényel, elvetése, ugyanis talán minden gazdasági magvaink között legkésőbb csirázzik, és így jól megművelt tiszta földet igényel, különben még kikélese előtt a gyomok elnyomják, de ha egyszer kikelt, nincs növény, melyet növésben tul ne szárnyalna, s ekkor már meg nem fér mellette semmiféle gyom.

A holdanként szükségelt vetőmagmennyiséget rendes körülmények között, még ma megállapítani azon okból lenne bajos, mivel e magvak kilóját jelenben még budapesti magárusaink 6—8 frton tartják, tehát ily roppant drága ár mellett, rendes vetési procedurát nem követhetünk, hanem a legnagyobb takarékoság mellett igyekeznünk kell ugyszólva szemeként e mának kellő kihasználásáról gondoskodni, s ily aprólékos eljárás mellett természetes, hogy aránylag sokkal nagyobb területet vehetünk be, mint a gazdaságainkban divó vetési rendszer mellett, de továbbá egy ily növénynél is, mint az említett Sorghum halapense, melynek gyökerei oly rendkívül kuszó tehetséggel bírnak a bármily ritka vetés is számításba nem jöhet, mert habár ritkán kel is ki, de rövid időn elterjed és teljes sűrűségét megkapja.

A fentebb elmondottak után, én e növénynek termelését, illetőleg termelésének országárszünk különböző vidékein való megkísérlését, e részben nálam

elért igen kielégítő eredmény alapján, bátran merem ajánlani.

Egy ízben még bátor voltam — é lapban*) — egy másik bár nem új, de érdemeihez mérten nem kellően méltányolt takarmánynövényt ösmertetni s ez a Csicsóka, Topinambour, (Helianthus tuberosus) s ép ezért e jelen alkalommal ennek bővebb ösmertetésébe nem bocsátkozhatom, csak is arra szorítkozom, miszerint ennek termelését t. gazdáltsáimnak újból is a legmelegebben ajánlom.

Egy oly növény, mely egyszer elvetve, minden munka és költség nélkül, gumóban oly mesés terméseket tud adni, bizonyára megérdemli figyelmünket, tekintetbe véve miszerint gumói tápértékben a répát sokkal felülmulják, és többszöri kapálást nem igényel, mint emez, s tekintve, hogy levelei is — különösen a juhoknak, kitünő s roppant bő takarmányt adnak.

Első sorban a sertéstartásnál mondhatni nélkülözhetetlen növény, hol még kiszedéséről sem kell gondolkoznunk, de kiszedve is úgy a szarvasmarha mint ló, juh rendkívül szeretik.

Jelenben már mintegy 20 holdon termelve a csicsókát, eljárásom az, miszerint a szarvasmarhát ősz folytán a míg a föld tökéletesen fel nem fagy ezzel takarmányozom, tava s szal, midőn a föld már kiengedett és a répa-fajok elfogytak újból ezzel ápril végeig, és így a gyök-növények etetésében mondhatni megszakadás nincsen, ezenkívül kórója szeptemberben levágatva, tél folytán a juhok takarmányául szolgál, s az ezektől megmaradt vastag kóró, mint cselédségi tüzelő anyag lesz értékesítve, a mely hasonlólag — a nagy mennyiséget tekintve — különösen mezősegi fátlan vidéken, egy igen nagy positio.

Midőn e két takarmánynövény termelését ajánlom, koránt sem akarom ezzel azt mondani, hogy a lehető legbelterjesebb gazdaság mellett, kellő munkaerővel, olcsó napszám, felesleg trágyával, ezeknél még jobb növényeink is ne léteznének, de fájdalom ily szerencsés gazdasági viszonyok nálunk még igen kevés helyen találhatók, és igen sokan vannak kényszerítve oly gazdasági növények termelésére, a melyek a legkevesebb munkaerőt, napszámot és trágyát igényelve, a lehető legnagyobb hasznot tudják aránylag felmutatni, s ezen igényeknek úgy a csicsóka, mint a Sorghum halapense tökéletesen és minden tekintetben megfelelnek.

Válaszut.

Báró Bánffy Ádám.

A vetőmagról.

Mi az a mag, és mi az a vetőmag?

E kérdésre vonatkozólag mindenekelőtt felemlitem, hogy némely ugynevezett vetőmag — mint azt mindnyájan jól tudjuk — egyáltalában nem is mag, habár szokás szerint azt vetőmagnak mondjuk is. Pl. hogy két jól ismert példát hozzak fel; a burgonyánál vagy pityókánál is beszélünk vetőmagról, pedig mindenki tudja, hogy annak nem a magját, hanem gu-

*) Lásd „Erdélyi Gazda“ 1882. év 11. szám.

móját szoktuk elvetni; a csiperkegomba tenyésztésénél is magról beszélünk, pedig annak nincs is magja, s az a mit itt elvetünk, nem mag, hanem spóra.

De maradjunk csak azon növényeknél, a melyeket csakugyan magról szoktunk szaporítani, és csakis ezekre reflektálva feleljünk meg arra a kérdésre: mi az a vetőmag?

Ha e kérdésre az egyes esetekben meg akarunk felelni, úgy tudni kell mindenekelőtt azt, hogy a virág melyik részéből lesz a termés, melyik részéből lesz a mag. A virág termőszálának alsó részét maghonnak vagy magháznak nevezik, s ebben egy vagy több apró, többnyire gömbölyded képletek foglalnak helyet, a melyeket petéknek vagy magrügyneknek neveznek. Termékenyülés után a magházból termés lesz, a magházban ülő petékből pedig magvak lesznek. A magvak a termésben foglalnak helyet, csak-hogy sokszor a termés vagyis a termés fala nem különböztethető külön annak tartalmától, a magtól.

A mondottakat számbavéve, most már felemlithetjük, hogy pl. az esparczettnél a vetőmag voltaképen nem mag, hanem termés; a fás növényeknél, a füzeket, lógesztenyét, néhány pillangós és rózsavirágut kivéve, majdnem mindenütt nem magvetés, hanem termésvetés által történik a szaporítás; sőt esetenként nem egyes termések, hanem egész terméscsoportok vettettek el, pl. a vérfűcsabairnál (Poterium), a répánál s némely füveknél.

Ha egy általános feleletet akarnánk adni azon kérdésre, mely növényeknél vetünk magot, melyeknél vetünk termést, — úgy e kérdésre következőleg felelhetnénk. Azon növényeknél, melyeknek felnyíló termésük van, a mag mint mag kerül forgalomba; azoknál pedig, melyeknek fel nem nyíló termésük van, a mag legtöbb esetben a terméssel együtt, vagyis a termésben, tehát tulajdonképen nem mint vetőmag, hanem mint vetőtermés hozatik forgalomba. Ezek szerint, ha valaki ismerős a különböző növénycsaládoknál a mag és termés viszonyaival, akkor mindig tisztában van az iránt, hogy az illető vetőmag tulajdonképen mag-é vagy termés.

Lássunk e tekintetben egy pár növénycsoportot.

1. A hüvelytermésű növényeket hozom fel először is, vagyis növénytanilag szólva, a hüvelyesek rendjét. Sok gazdasági növény tartozik ide: lencse, borsó, bab, lóher, luczerna, seradella, esparczett, stb. A botanikai czim után ítélve, azt hinné az ember, hogy ezek egytől-egyig mind hüvelytermést adnak, s így szabad magvakat is; mert hiszen a hüvelytermés felnyíló termés. — Ugy is van ez a lencse, borsó és babnál, de már a lóherfajok termése eltér a tyustól, s ezeknél a mag nehezebb eljárás mellett hozható szabadra; az esparczett vagy baltaczimnél pedig épen úgy áll a dolog, hogy az a kereskedésbe nem mint mag kerül, hanem mint termés (a chepium) s mint olyan vettetik is el.

2. A beczőtermésű növények, melyeket növénytanilag keresztesviráguaknak nevezünk, hasonlóul sok növényt számitanak a gazdasági növények között. Ide valók nevezetesen a retek, repcze, káposztafélék sat. A beczőtermés is felnyíló termés, tehát ezeknél általában magot vetünk el. Fel kell azon-

ban említenem, hogy a retek termése (schizocarpium) a többiekétől eltérő levén, a mag itt nehezebben lesz szabaddá, mint a repczénél, vagy a káposztánál.

3. Ernyős virágu növények u. n. schizocarpium terméssel bírnak; a mely termésalak nem nyílik fel, hogy kihullassa magvait, hanem mindenestől darabokra szakad. Itt is tehát nem tisztán a mag, hanem termésdarabok kerülnek vetésre. Ilyen növények pl. kapor, kömény, murok, zeller sat. sat.

4. A pázsitféle növények kiválóan fontosak reánk nézve. Kenyérnövényeink, legjobb és legértékesebb réti füveink ide tartoznak. A termés növénytani neve itt caryopsis, a mit magyarul talán szemnek mondhatnánk. Azt gondolhatná az ember, hogy ezen növények csakugyan mint mag vettettek el; azonban a legtöbb esetben botanice véve itt is másként áll a dolog, — de ezt itt magyarázgatni teljesen felesleges volna. Említsünk fel csak annyit, hogy több gabnafajnál még a polyvák is rajta vannak; s említsük meg, hogy réti füveknél nemcsak hogy termést, hanem éppen a virág füzérkéjének megfelelő terméscsoportot is szoktunk elvetni, mint vetőmagot pl. Poa, Festuca, Holcus sat. különböző fajainál.

5. Az erdészeti növények közül hozunk fel csak egy példát, a juhart. Mindenki ismeri azon szárnyas képletet, a mely annál vetésre kerül. Az a szárnyas képlet nem magja, hanem termése a juharnak, a melyben természetesen a mag is benne van.

6. Még két gazdasági növényt említek itt fel, a vérfűcsabairt (Poterium sanquisorba) és a répát (Beta vulgaris). Az elsőnél a termés két-két magot rejt magában, s maga a termés is nem egy termés, hanem terméscsoport. E tekintetben sokkal ismeretesebb példa a gazdaközönség előtt a répa. Az a mit répamagnak mondunk, szintén nem mag, hanem termés és pedig terméscsoport. Hogy egy ilyen képletben több mag van, arról mindenkit meggyőz azon körülmény, hogy az csirázaskor nem egy csirát, hanem 5—6 csirát is szokott bocsátani, — s egyáltalában egynél mindig több csirát hajt.

Az eddig mondottaknak az a foglalatlja, hogy a mit vetőmagnak nevezünk, az nem mindig mag a szó botanikai értelmében, hanem gyakran termés is egyszersmind (pl. baltaczim) és pedig gyakran csoportos termés vagy éppen termésfürt.

A gazdára nézve azonban ennél sokkal fontosabb kérdés az, hogy az a vetőmag, az legyen a mifélének mondatik, tehát az árult vetőmag a z o n o s s á g a.

Hogy valamely vetőmag az-e a minek mondatik, s a mi gyanánt árulatik, — ezt a legtöbb gazdasági magnál könnyű megismerni már szabad szemmel, vagy legfeljebb kézi nagyítóval. Egy kis gyűjtemény a fontosabb gazdasági magvakból, s azok fontosabb hamisításából; mindenesetre szükséges annak, a ki ilyenemű dolgokkal foglalkozik.

Vannak azonban egyes magvak, a melyeknél a különböztetés nehezen megy, vagy éppen lehetetlen; úgy, hogy el kell azt vetni, s meg kell várni, míg felnő, és csak akkor lehet biztosan határozni. Cultur varietások botanikailag vagy igen nehezen, vagy egyáltalában nem különböztethetők.

Különböző országokban vagy világrészekben termelt magvak gyakran egyes közte levő specifikus gyommagvak által ismerhetők fel, — ez azonban olyan támpont, a melyre nem mindig lehet építeni, s a melyre vonatkozó ismeretek csak hossz- szas gyakorlat útján szerezhetők meg.

A magvak botanikai és gyakorlati ismerete, hosszas praxis a magvak vizsgálata körében, adja meg a tudományos vizsgálónak, a termelőnek, a kereskedőnek azon „fogásokat“, a melyek folytán e téren nehezebb és nehezebb esetben is képes boldogulni. — A komló-luczernát luczerna vagy vörös löher helyett, az esparczettet potarium helyett, közepes gyakorlottsággal bíró gazda sem fogja megvenni; de hogy megkülönböztessük pl. az olasz luczernát, francia luczernát, az Amerikából importált tápszert, — a káposzta repcét és réparepcét, a különféle réti lümagvakat sat. — chez ezután már sok tudományos vagy gyakorlati ismeret szükséges; s ezen ismeretek megszerzésére szabályt mondani alig is lehetne; s az itt szükséges ismeretek az egyes esetek és fajok szerint különböző jellegűek és irányúak. Itt azután valóban áll azon mondás: „gyakorlat teszi a mestert.“

t.

Az erdélyrészi okszerü méhészet-egylet közgyűlése

1885. január hó 25-én.

Tartatott első alelnök Roediger Rezső elnökle mellett; jelen voltak még: Álbu József ig. alelnök, Gebhardt Döme egyl. pénztárnok, Dr. Kőmives Gerő altitkár, Tamási János, Kulisseki Endre, Gamauf Vilmos, Hory Béla, Konrád Lajos, Wipf József, Bodor László, Hatházi Ferencz és Szentgyörgyi Lajos, egyleti titkár.

82. Elnök mindenen előtt sajnálatát fejezi ki, hogy az egylet elnöke: br. Bánffy Dániel országgyűlési képviselő ónagyméltósága, épen a napokban történt Budapestre utazása miatt, nem jelenhetvén meg a közgyűlésen, neki jutott a szerencse, elfogadni a díszes elnöki széket. S ezután utalt a fölolvassandó titkári és pénztári jelentésekre, mint a melyek az egylet mult évi működéséről világos képet nyujtanak.

Köszönetet mond a közgyűlés nevében Miniszter ur ónagyméltóságának a mult évben kegyesen adományozott 400 frt államsegélyért.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának a gyűlésezési helyiségért s minden evvel járó költségek és szolgálati teendők szives megadásáért; hivatalos közlönyének — „az Erdélyi Gazdának“ — egyleti- és szakközleményeink számára való átengedéseért;

továbbá Álbu József igazgató alelnöknek, mint különösen az egyleti pavillonban levő méhesaládok fő-főkezelőjének kiváló sikerü munkálkodásáért.

Szentgyörgyi Lajos egyleti főtitkárnak igazi meleg érdeklődésből származó lankadatlan buzgalmaért s minde- nek fölött pedig azért, hogy az udvarhely megyei

gazdasági egylet kebelében méhészet-egyletünk „első körét“ megalakítani sziveskedett.

S aztán a mai közgyűlés jegyzőkönyvének bitelesítésére fölkérvén

83. Bodor László, Hatházi Ferencz és Wipf József tagtársakat, a közgyűlést megnyitottak nyilváníta.

84. Az 1884-dik évi működésről Szentgyörgyi Lajos egyleti titkár a következő jelentést olvassa föl:

Tisztelt közgyűlés! Igazgató választmányunk nov. 29-én tartott ülésében arra a praktikus gondolatra jött, miszerint évi közgyűléseit ezután a polgári év első hónapjában tartsa meg. S anynyira megtetszett ig. választmányunknak ez eszme, hogy épen e közgyűlés alkalmára átdolgozott alapszabályokba is be kívánta venni e nek, ez időben történő megtartását.

S ime ez az oka annak, hogy eltérőleg eddigi azon szokásunktól, miszerint közgyűlésünket egyidejűleg tarttuk az erdélyi gazdasági egylettel; most az új év első hónapjában határoztuk megtartani.

A mint már jelzők is, valóban így is van ez helyén, hogy ideje korán elszámoljunk mult évi dolgainkkal s a t. közgyűlés megbizásából elég jokor kezünkbe vegyük az új évi munkát.

Itt állunk hát tisztelt közgyűlés szerény beszámoló- n k k a l, méltóztassék méltányló figyelemmel lenni az iránt, ha t. i. arra érdemes s ellenesetben kimondani, ha viselt dolgaink a lefolyt évben a mértéket nem ütötték volna.

Alapszabályaink értelmében t. i. 2 hónaponként tartassék vál. ülés, az 1884. april 6-iki közgyűlésen kívül tartott választmányunk 8 rendes ülést, s azokon közel száz határozatot hozott.

E gyűlések közül kettőn (1884. április 15 és 1885. jan. 17.) br. Bánffy Dániel elnök ur ó nagyméltósága, a többin Roediger és Álbu tisztelt alelnökeink presidiáltak.

Az igazgató alelnöki tiszttel — alapszabályilag is — szoros összefüggésben levén az egyleti méhes fő-fő felügyeletének, s a szó szoros értelmében: ke z e l é s é n e k ügye, — azért a gyönyörű fölvirágzásért, melylyel dicsekedhetik pavillonunk, Álbu derék alelnökünk az érdem, — övé a tisztelet s övé legyen, valódi szakértői fáradsáttal sikeres buzgalmaért, mindnyájunk elismerése, kinek e helyen is — igazgató választmányunk nevében — a tisztelt közgyűlés színe előtt köszönetünket nyilváníttuk.

Hivatalos választmányi teendőinken kívül, élvezetes délutánokat és méh. estélyeket rendeztünk ugy a magunk, mint érdeklődő ügytársaink lelki épületére és multságára, a kellemes virány idején, illetve téli komor napok szombat estéin.

Nem volt ugyszólva kérdés, nem adhatta elő magát oly körülmény, mely meglejtetlenül siklott volna ki elnök- ségünk s illetve helybeli méh. körünk körmei közül.

Gyakorlati tanulmány szempontjából künn a helyszi-

nén tartottunk több ízben előadásokat, megragadván a többek közt azt a kedvező alkalmat is, a midőn pünköst után szombaton és vasárnap az ev. ref. egyh. kerületi közgyűlés incidenséből meghívást intézve, — több igen tisztelt székelyföldi- s más vidéki-lelkész, tanító és világi ügytárhoz lehetett szerencsénk.

Elméleti gyarapodás tekintetéből szervezett gyűléseink, t. i. méh. estélyeink és választmányi üléseink céljából a lefolyt évben is az erdélyi gazd. egylet nagybecsű kegyéből nyertünk helyiséget s ehelyiséggel járó mindennemű szolgálatot, világitást stb. stb. s hivatalos közönyünkül szintén az igen tisztelt egylet ig. választmánya szíves jószágából az „Erdélyi Gazdát“. Mely kegyes jószágért fogadja e helyen is a gazd. egylet méjjen tisztelt ig. választmánya, tisztviselői karunk s illetve közgyűlésünk hála köszönetét!

Egyleti pavillonunk 55 kitünő méhcsaláddal (s ezen kívül 13 jó paraszt kas) telettetett be (tavaly csak 22 volt) s adatott át az alvó saisonnak, hogy nemsokára új életre ébredve benépesíttessék azok szaporulatából s illetve műrajaiból az egész 99 családot magába fogadható remek pavillon.

Miniszter ur önmagyméltóságát ez évben is bátrak voltenk megkeresni (700 frt) államsegély adása tekintetéből, s kegyeskedett is ő excellentiája 18,115 számú értesítése kapcsán 400 frtot utalványozni, minthogy azonban ez összeg által teljességgel nem volt fedezhető a tervezett építkezés, annak létesítését a legközelebbi tavaszra volt kénytelen halasztani igazgató választmányunk, teljes reményben lévén affelől, miszerint a beállott évre ismét kegyes leend Miniszter ur ő nagyméltósága 5—600 frtot utalványozni, melynek kérése tekintetéből várja igazgató választmányunk a tisztelt közgyűlés utasítását.

Egyletünk alapító tagjaivá lettek Veress Ferencz eddigi rendes tag, és szab. kir. Kolozsvár városa 20—20 frttal, — rendes tagokká Dr. Haller Károly polgármester, Szánthó Sándor ügyvéd, Ágoston Mózes lelkész, Antal József lelkész, Mucsi József honv. főhadnagy s vagy 49 Székelyudvarhelymegyei „kőri tag“.

A halál az elhunyt évben is kivette aldozatát, elragadván zsenge egyletünk kebeléről Wagner Antal János derék bécsi társunkat. — Selég'sajnos, hogy néhány tagnak lágymelegségből származó kilépését is jelezni vagyunk kénytelenek. Evvel szemben azonban teljes mégis ügyünk győzelme; a mennyiben egyletünknek sikerült oly mozgalmat indítani meg, mely által rövid időn talpon lesz hazarészünk összes méhészkedő és méhészkedni vágyó lelkes serege.

Értjük e mozgalom alatt a Székelyudvarhelymegyei gazd. egylet kebelében létesített „méhész-egyleti körünket“, mely oly lelkesülten tömörült az év végén s alakult meg jan. 23-ik napjain egyletünk főtitkára segédkezése mellett, miszerint lehetetlen, hogy mielőbb, — látva

ezt mások is — ne keletkezzenek gomba módra 2. 3. 4. stb. stb. egyleti körök.

Dicsékvés nélkül mondhatjuk, hogy egyletünk minden mozdulata oda mutat, miszerint ig. választmányunk a múlt évben is föl fogván nemes hivatását, lehető legjobb uton járt. S hogy e törekvésében lankadás ne álljon be, kérjük továbbra is az igen tisztelt közgyűlés lelkesítő, buzdító biztatásait.

A lefolyt évben semminemű kiállításon nem vettünk részt, hanem e helyett mi magunk ejtettünk meg sept. 1-én egy szerény kisorsolást saját tagtársaink közt, körül-belől 50 frt értékű tárggyal és pedig két méhcsalád — múltakban — s két keretfogó, két üres Bodor-múltak, egy szép üveg sturz méz s aztán szép keretes és pergetett más mézek, összesen 19 nyeresemény.

A „szerencsések“ névsora az Erdélyi Gazda múlt 1884-ik évi folyam 36-ik számában (sept. 2.) közölve is lett, — s ebből folyólag itt mellőzni bátorkodunk.

A következő évre szóbeli szorződésre lépett ig. választmányunk Kulisseki Endre derék fiatal méhészt (asztalos) társunkkal, a tekintetből, hogy az egyleti méhest Álbu igazg. alelnökünk fő-főfelügyelete mellett kezelje, 140 frtban állapítván meg részére a választmány az évi átalányt; a tiszt. közgyűlésnek végleges jóváhagyása reményében.

Gyümölcsfákkal is beplántálni óhajtván az ig. választmány az egyleti köztelket, ojtványok nyeresé tekintetéből az erdélyi gazd. egylet ig. választmányához fordult s az teljes készséggel szíveskedett díjmentesen utalványozni ki részünkre a kéri 30 drb almafa ojtványt.

Mely ujabban tanusított szívességeért is a gazd. egyletnek közgyűlésünk jkönyvi elismerő köszönetét nyilvánítani méltóztassék!

Nem mulaszthatjuk el kifejezést adni, azon örvedetes körülmények is, miszerint pár év óta oda birta vinni elnökségünk, a helyben szokásos mézszüretelés ügyét, hogy ma már zárt helyen hajtják végre azt, tapintatos gondolkozásu mézszüretelőink, — a miből aztán az a kiváló szerencse járul a városra és ennek közeli határaiban levő méhészekre, hogy méheikkel a lehető legsikeresebb eredményt produkálhatják. S ezek közt legelső sorban épen magáé, az Egyleté jutott azon régen-régen óhajtott stadiumba, — különben is az egyleti méhes igen kedvező helyen állittatván föl a Házsongárdban, hogy az összes Kolozsvárt és határán levő méhesek közt aránylag legtöbb mézet s család szaporulatot is produkálhatott. S arról lehetünk meggyőződve, hogy ily ovatos — okszerű szüretelés mellett drága bogaraink kellőképp kifogják elégheteni legvérmesebb reményeinket is.

Igazg. választmányunk az ez évben tartandó országos kiállítás ügyében is megtette a szükséges intézkedéseket, fölhívásokat, aláírási ivatek küldözött szét s elhatározta, hogy azon kedvező föltételek mellett, melyeket az Erd. gazd. egylet biztosít kiállítói részére, már azon okból is

nevezett egylethez csatlakozik, mivel ugyanazon területre terjed ki egyleti működése.

Daczára azonban minden lelkesítő irogatásaink, unszolásainknak, — sajnos! — nagyon lazán veszik ügytársaink e dolgot, hogy mindössze is alig akadt 15—20 jelentkező, s azok is kisebb-nagyobb mérvben vonakodnak a kiállításal járó terheket hordozni.

Ez okból kérést is intéztünk az erdélyi gazd. egylet választmányához az összes díjak elengedéséért, de a válasz az lett, hogy elengedni teljességgel nem lehet, abba azonban bele menni hajlandó, hogy a 11.90 méter területtel járó 214 frt 20 kr. illetmény 3 esztendő alatt fizetessék meg a gazd. egyletnek.

Nem lévén más mód tisztelt közgyűlés, mint elfogadni az ajánlott föltételt; igazg. választmányunk avval a tiszteletteljes kéréssel járul a tiszt. közgyűlés elé, hogy az ügyben méltóztassék úgy határozni, miszerint ez összeget fele- vagy harmad részben a kiállító tagokért az egyleti pénztár hordozza; úgy is fő-fő tekintetben országos érdekű levén az ügy.

Eleget tenni óhajtván ez évben Miniszter ur ő nagyméltósága hivatalos fölhívásának a hozzánk küldött „kérdő ívet” lelkiismeretes pontossággal töltöttük ki s küldjük föl e közgyűlésből rendeltetése helyére.

Ez év szerint volt egyletünknek mindössze 168 tagja, és pedig 4 tiszteletbeli, 25 alapító, 14 pártoló és 122 rendes tagja, (s ezen kívül az udvarhelymegyei 49 „kőri” tag.)

A telek értéke, pavillon, könyvtár, tanulmányi szempontból hozatott méhlok s más holmiségek, — ideiglenes méhszin, 68 méh-család stb. stb. tárgyak értéke tesz együtt 1749 frt 18 krt. Alaptőke s más készpénzbéli vagyon 825 frt 91 kr. készpénz 7 frt 77 kr. Összesen: 2582 frt 86 kr.

Évi bevétel 1040 frt 63 kr.

Évi kiadás 1032 frt 86 kr.; készpénz 7 frt 77 kr. = 1040 frt 63 kr.

De a mely pénztári dolgokról és jövő évi költségelőirányzatról való részletes előterjesztések a sor rendjén fognak a tisztelt közgyűlés elé terjesztetni.

Valamint a mult évről elmaradt, de ez évben mulhatatlanul építendő egyleti dolgozó raktár s más szükséges czélokra használandó hajléknak tervezete fölötti elhatározása is.

Vándortanári ügyben is megtette igazgató választmányunk a kellő lépéseket; ugyanis belátván, hogy a két nyári hónap — jul. aug. — teljességgel nem elegendő arra, hogy az alatt kellő utasítással láttathassanak el egyletünk területén méhészkedő társaink s 3 év előtt megválasztott vándortanárunk pedig (t. i. Szentgyörgyi Lajos) több arra való szabad idővel nem rendelkezik, kiszemelte kebeléből és kinevezés czéljából föl is terjesztette Miniszter ur ő nagyméltóságához Pálfi Lajos székelykereszturi jó nevű és végzetlen buzgalommal és jó akarattal bíró — szaktekintély

— társunkat; mely eljárásunk érdekében szintén tiszteletteljesen kérjük a tiszt. közgyűlés jóváhagyását!

Visszatérve — a székely-kereszturi központtal — létesített udvarhelymegyei „m. é. h. egyleti körünk” ügyére, végelhatározását, s illetőleg jóváhagyását kéri ig. választmányunk a tisztelt közgyűlésnek, a tekintetben, miszerint az azon „kör” központja részére, az ig. választmány által adománykép ígért Bodor-féle méhlokba helyezendő 10 méhcsaládot küldhessünk, részben már most tavasszal, részben pedig ősszel. S fölbatalmazni továbbá az ig. választmányt az iránt, hogy ha történetesen, a mi nagyon valószínű, az év folytán még „körünk” támadnának, a körülményekhez képest, azoknak is juttathassunk, méhcsaládokat s részesíthessük hasonló kedvezményekben.

Egy pár méhésztanulónak államköltségen vagy bármi más uton való fölvétele iránt a kellő lépéseket megtenni szintén utasítani kérjük igazgató választmányunkat.

Valamint a tekintetben is intézkedést kérünk, hogy ha valaki — a mint már történt is — egyletünk elnökségénél jelentkezik méhészeti vizsga letétele végett, minő feltételek mellett intézheti azt az elnökség.

Az erdélyi gazd. egyletnek pedig eddigi kegyességéért, jegyzőkönyvileg is fejeztessék ki a közgyűlés hálás köszönete, s kéressék továbbra is megadni azon kedvezményeket, melyekben eddig egyletünket részesíteni sziveskedett.

* * *

Az elmondottakból láthatja a tisztelt közgyűlés, mennyiben felelt meg ig. választmányunk a lelolyt évben a benne helyezett bizalomnak, — mennyiben vitte előbb a reá bizott dolgokat. S épen azért, ha hiányok mutatkoznak, nem jóakaraton mulónak méltóztassék tulajdonítani, hanem annak, hogy a közérdeklődést nem oly könnyű ám általánosítani, mint azt némelyek egy tekintetre gondolják.

Ezek után pedig nem lévén egyéb mondani valónk, boldog és szerencsés újévet kívánunk egyleti tagjainknak egyen-egyen és közönségesen; úgy legyen!

— A titkári jelentés helyeslő tudomásul szolgálván, az abban fölsorolt javaslatok és intézkedések jóváhagyó tudomásul vétettek, s a közgyűlés az igazgató választmányunk odaadó sikeres buzgalmaér jkvi elismerést és köszönetet szavaz.

85. Egyleti pénztárnok Gebhardt Döme terjeszti elő az 1884. egyleti évről vezetett zárszámadását következőkben:

Bevétel:

1. Kezdetleges pénzkészlet 13 frt 70 kr., 2. Alapító tagdíjak 40 frt., 3. Rendes tagdíjak 161 frt., 4. Pártoló tagdíjak 12 frt., 5. Adományozás 2 frt., 6. Takarékpénztári kamatok 38 frt 54 kr., 7. Vételárok: méhcsaládért, mézért 93 frt 66 kr., 8. Kaptárért, műsejtért, szőlőkáróért 39 frt 92 kr., 9. Állami pénzsegély 400 frt., 10. Takarékpénztári kivételek 239 frt 81 kr. — Összesen 1040 frt 63 kr. (Valóságos bevétel: 787 frt 12 kr.)

Kiadások:

1. Alírási iverk nyomtatásáért 6 frt 80 kr., 2. Kezelési könyvekre 4 frt 20 kr., 3. Irodai és postaköltségek 12 frt 86 kr., 4. Bélyegre és tagdíjszedő szolgának, estélyenkénti szolgálatért 9 frt 03 kr., 5. Tiszteletdíjak 150 frt., 6. Kisorsolásra 50 frt., 7. Telekadóra 17 frt 33 kr., 8. Munkabér, lakatos munka, mézes üvegek 3 frt 25 kr., 9. Műsejtekért 18 frt 20 kr., 10. 1883-ik évi kiállításokra s kereszturni uti költség titkárnak 42 frt 98 kr., 11. Betelelési költség, tűzelleni biztosítás, pásztorbérék 22 frt 22 kr., 12. Méhes felügyelőnek 92 frt 60 kr., 13. Folyóiratok és bekötés 7 frt 80 kr., 14. Méhszinekre 18 frt 87 kr., 15. Méh-lakok és szállítás 19 frt., 72 kr., 16. Anyanevelő ládikók és tizedes mérték (decimál) 22 frt 50 kr., 17. Viaszolvastzóért, keretfogókért 8 frt 40 kr., 18. Asztal, székek, falóca 7 frt 10 kr., 19. Oklevél betételéért 1 frt 50 kr., 20. Takarékpénztári betétek 517 frt 50 kr., 21. Végleges pénztári maradék 7 frt 77 kr. — Összesen 1040 frt 63 kr. (Valóságos kiadás 515 frt 36 kr.)

Négy évi (1881. 82. 83. 84) valóságos bevétel: 3325 frt 97 kr

kiadás: 2493 frt 76 kr

Maradék: 832 frt 21 kr.

Gebhardt Döme,
egyleti pénztárnok.

Főnebbi zárszámadást megvizsgálván, s úgy a bevételi, mint kiadási rovatokat összehasonlítva, rendesen vezetettnek, a bevételi és kiadási okmányokkal egyezőknek — helyeseknek találtuk.

Kolozsvártt, 1885. január 22.

Tamási János, **Albu József,**
Szentgyörgyi Lajos, **Kőmives Gerő.**
pénztárvizsgáló bizottság.

86. Előbb irt zárszámadás-vizsgáló bizottság tisztehez tartozván még az 1885. évi költségelőirányzat be-terjesztése, azt következőkben bocsátja a közgyűlés jóvá-hagyása alá.

I. Fedezet.

1. Tagdíjakban 1885. évre, régi tagoktól 220 frt, 2. Tagdíjakban 1885. évre új tagoktól 100 frt., 3. Tagdíjhát-ralékokban 1882. 3. 4. évekről 225 frt., 4. Kamat — — 5. Mézért 102 frt 79 kr., 6. Takarékpénztárban levő tagdíjak 364 frt 44., 7. Takarékpénztárban alapítótagdíjak 460 frt., 8. Késpénzben 7 frt 77 kr. — Összesen 1480 frt.

II. Szükséglet:

1. Folyóiratokra 80 frt., 2. Eszközökre 35 frt., 3. Te-lelő költségekre 15 frt., 4. Biztosításra 20 frt., 5. Pásztor-bérre 5 frt., 6. Méhész és felügyeletre 180 frt., 7. Bélyeg és adóra 5 frt., 8. Egyleti szolgának 5 frt., 9. Tagdíjszol-gának 10 frt., 10. Irodai szükségletekre 25 frt., 11. Mű-sejtekre 25 frt., 12. Vegyesekre 45 frt., 13. Kiállítási köl-tségekre 75 frt., 14. Tiszteletdíj 200 frt., 15. A kellő időre be nem folyt tagdíjakban 220 frt., 16. Építési költségekre 1250 frt. — Összesen 2195 frt. Hiány 715 frt.

Mely hiány a Miniszter ur ő nagyméltósága által ke-gyesen adandó államsegélyből leend fedezve.

Kolozsvárt, 1885. évi január hó 24-én.

Gebhardt Döme,
egyleti pénztárnok.
Albu József,
Kőmives Gerő.

Tamási János,
Szentgyörgyi Lajos,
bizottsági tagok.

— A közgyűlés a pénztárvizsgáló, illetve költségelő-irányzó-bizottság jelentését minden tétéleiben helyeseknek találván tudomásul veszi s egyleti pénztárnok Gebhardt Döme tagtársnak fáradhatlan buzgalmaért, ezennel jegyző-könyvi köszönetet és elismerést szavaz; és — a főnnha-gyandók fennhagyásával — az 1884-dik évi zárszámadás terhe alól fölmenti.

Az 1885-dik évre szóló költségvetést pedig a közgyű-lés egyhangulag elfogadja; kimondván, hogy a 200 frt tisz-teletdíjból 50—50 frt a pénztárnok és igazgató — illetve 2-ik alelnök, s száz frtot a főtitkár kapjon. Egyebeknek in-tézését teljesen az ig. válra bizta.

87. A titkári jelentés alapján tárgyalatott az országos kiállítási költségek ügye, melyre nézve az a határozat hoz-a-tott, hogy a gazd. egylet által kimutatott 214 frt 20 krt kéthármadrészben az egylet pénztára hordozza; s csak egy-harmadrészben viseljék a kiállítók és pedig a kiállítókat il-lető egyharmadrész a kiállítók által ez év folytán, a másik kétharmad az egyleti pénztár által 1886 és 87 ben.

88. Az igazg. választmány azon indokolt előterjeszté-sére, miszerint a köztelken még építkezések eszközrendők a közgyűlés jóváhagyó tudomásul veszi s megbizza az ig. választmányt, hogy azt a legjobb belátása szerint intézze. A mennyiben pedig a költségek nem futnák ki, a mint az a költség előirányzatból is kitűnik, intézzen a választmány Miniszter ur ő nagyméltóságához teljesen indokolt és tájé-koztató kérést a 715 frt hiánylat érdekében.

89. Elnök olvassa az udvarhelymegyei „méhész-kör“ elnökségének, névszerint: Pálffy Lajos, Sándor Já-nos és Varga Ferencz ügytársaknak a közgyűléshez intézett távirati üdvözetét és szerencsekívánátát, — éljenzéssel tu-domásul vétetett, s viszonzásul hasonló írásos üdvözet kül-désével bizatott meg az elnökség, örömet fejezven ki egy-szersmind a fölött is a közgyűlés, hogy oly szép számmal alakult meg az egylet, ez „első köre“.

90. Végül tárgyalás alá bocsátotta elnök, a néhány pontjában módosított egyleti alapszabályokat, minthogy azonban ennek tárgyalásához az egyleti tagok kétharmadá-nak kellett volna megjelennie, — a napi rendről levéte-tett s febr. 8-ika délutánjára határozatott — ennek jóváha-gyása tekintetéből — rendkívüli közgyűlés hivatni össze, a mikor is a megjelentek tekintet nélkül a számra szavazat-többséggel határoznak.

Több tárgy nem levén — elnök az ülést bezárta.

Hitelesítik:
Bodor László,
Hatházi Ferencz,
Vipf József.

Roediger Rezső,
egyleti I-ső alelnök.
Szentgyörgyi Lajos,
egyl. titkár.

EGYVELEG.

Közgyűlési meghívó.

Az erdélyrészi oksz. méhész-egyletnek jan. hó 25-ére összehívott és meg is tartott közgyűlésén nem jelenvén meg egyletünk tisztelt tagjai akkora számban, hogy az alapszabályok módosítása megejtethetett volna, tiszteletteljesen kérjük tagtársainkat folyó febr. hó 8-án vasárnap délutáni 3 órakor, az erdélyi gazdasági egylet belközép-utca 11. számú (Gr. Mikó-ház) titkári irodában ismételtén tartandó (rendkívüli) közgyűlésén megjelenni.

Egyetlen tárgy:

Az alapszabályok néhány pontjának módosítása.
Kolozsvárt, 1885. febr. 2.

Roediger Rezső,
egyleti I-ső alelnök.

Szentgyörgyi Lajos,
egyleti titkár.

* * *

— Konyhakerti magkiállítás. Pár nap óta szép kis maggyűjtemény van közszemlére téve a választi termény-csarnokban (bel-monostor-utca plébánia épület). A kiállítás báró Bánfi Ádám választi kertészét képviseli, s csak méltányosak vagyunk, midőn elismeréssel fogadjuk a nemes bárónak azon szivességét, hogy — nem kímélve fáradságot és áldozatot — bemutatja kertészkedésének részbeni eredményét.

A termények egy nagy asztalon prizma alaku állványon fatányéron vannak elhelyezve. Elöl a konyhakerti magvak vannak csoportosítva, látható ott hónapos retek, téli retek, fejes saláta, káposzta, kalaráb, murok, petrezselyem, zeller, hagyma, ugorka diunye, bab, borsó, mák, korai törökbuza stb. mind a jelesebb fajokból, egyegyből 2—5 féle; — továbbá takarmányrépa, csicsóka, gabonatermények stb. de leginkább leköti a figyelmet a nagyszámu burgonya gyűjtemény, mely vagy 140 fajra terjed s az állványnak két oldalán van elhelyezve. A termények czimzéssel vannak ellátva s így a szemlélő könnyen tájékozhatja magát. Általán az egész csinnal van rendezve s megérdemli a látogatást. A belépés díjmentes s a déli órákat kivéve bármikor megnézhető.

* * *

— A vetőmag használati értéke. E tárgyról ugyancsak ezen lap múlt évi 19. számában olvashattunk egy kis cikket, éppen azért én csak pár szóval kívánom ezt felemlíteni.

Mi az a használati érték?

Talán a csiraképeség, mert hiszen annál jobb a mag, mentől több szem van benne csiraképes. Vagy talán a mag tisztaságát értjük azalatt, mert hiszen mentől tisztább a mag, annál értékesebb. Vagy talán az egyes magvak nagyobb vagy kisebb súlyát, a mit általános súlynak neveznek; mert hiszen tapasztalat igazolja, hogy a súlyosabb és nagyobb magvak sokkal nagyobb termést hoznak. Vagy végül a magvak érettségi fokát? — Felelet sem egyik, sem másik tényező nem fejezi ki magára a mag értékét, hanem e tényezők együttesen.

Gyakorlatilag két tényezőre alapítják a használati érté-

ket, u. m. a csiraképeségre és tisztaságra; és e két tényező számaiból számítva fejezik azt ki. Vegyünk egy példát. Tegyük fel, hogy valamely magnál megpróbáltuk a csiráztatást, és úgy találtuk, hogy 100 magból 70 csirázik, azaz hogy annak csirázási százaléka 70. — Vegyük továbbá, hogy ugyanazon magot tisztaságra is megvizsgáltuk, és úgy találtuk, hogy annak tisztasági százaléka 95. Ez esetben a használati érték lesz $70 \times 95 : 100 = 66.5$, azaz hatvanhat és fél; mely szám nem egyéb, mint a csirázási és tisztasági százalék szorozmányának: 100-al való elosztás folytán nyert hányadosa. t.

* * *

— Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület évi rendes közgyűlését f. évi január hó 22-én tartotta meg szép számu tagok jelenlétében megyei főispán Dániel Gábor elnöklété alatt.

Elnök a közgyűlést egy talpraesett beszéddel nyitotta meg, melyben lefesté gazdasági bajainkat, utal azoknak orvoslására; többek között hangsúlyozá, hogy az anyagi jóllét létrehozásánál magunknak kell kezdeményezni s csak azután várhatjuk a felsőbb segílyt, utal a takarékosagra, a belterjesebb gazdálkodásra, mint a jóllétünk előmozdítójának főbb tényezőire, mert ezáltal jövedelmünk szaporodván, a növekvő igényeket fedezni képesek vagyunk.

Ezután egyleti titkár olvasta fel évi jelentését, melyből kiemeltük, hogy az egyesület a múlt évben egy tenyész-állatkiállítást tartott, többféle vetőmagokkal termelési kísérletet eszközölt és egy polgári patkoló kovács-tanfolyam nyitása iránt a nmgu földmívelésügyi ministeriumnál lépéseket tett, mely f. év tavaszán Sz.-Udvarhely városában meg is fog nyitattni. Továbbá felemlítjük, hogy az egyesület összes bevétele a múlt évben 678 frt 34 kr., kiadásai pedig 634 frt 11 krt tettek; tehát a folyó évre csak 44 frt 23 kr. készpénz hozott át.

A f. évi költségeloirányzat 1474 frt. remélhető bevétellel s ugyanannyi kiadással elfogadtatott.

Ezek után élénk megbeszélés tárgyát képezvén az egyesület működési köre, hogy miképen hasson oda, hogy a gazdák jóllétét elősegitse. Sok szép eszme merült fel, melynek kivételére azouban a főtényező, a pénz hiányzik; kormányunk pedig azt mondja, ha magatok oly keveset tudtok áldozni, én is keveset gyámolíthatlak.

Egyesületünk tekintve a talajviszonyokat, az állattenyésztés fejlesztésére és emelésére irányozza a fősulyt, mert a nagyon elaprósodott székelybirtok mellett csak ez biztosíthatja a nép megélhetését, ez képezheti fő jövedelmi forrását.

Ezért elhatározta a közgyűlés, hogy f. évben megyénk 3-ik kerületében is megtartja a tenyész-állatkiállítást, hogy annak tenyészanyagát is közelebről ismerhesse meg és jobb tenyészanyag beszerzésére buzdítsa; de a mellett a magas kormány támogatásával tervbe vette egy községek szeriuti borjudijazást is rendezni. Ez utóbbit főleg azért, mert úgy tapasztaltuk, hogy gazdaközönségünk a borjak kellő ápolására és gondozására nem fordítanak kellő figyelmet s azért nem fejlődnek

állataik kellő módon, s a mellett reméljük, hogy községenként az érdekeltiséget is jobban fel tudjuk kelteni.

Továbbá egyesületünk előtt feltűnt, hogy megyénk nagy-kiterjedésű legelőivel az állatállomány éppen nincs arányban. Az okát hamar megtaláltuk abban, hogy gazdatársaink 99%-a a mesterséges takarmánytermelésre éppen nem gondol s ezért természetesen a nagy legelők mellett is csak annyi marhát tarthat, mennyit a rendszeren 5—6 hónapból álló télen ki is tud teltetni. Pedig a marhaállomány emelése nagy befolyással volna a föld termékenyebbé s így jövedelmezőbbé tételére is, mivel a mesterséges trágya nálunk ismeretlen.

Ily körülmények között a közgyűlés jónak látta, hogy f. évben a luczerna és lóhere mellett soványabb talajjal is megelégedő takarmánymagvakkal kísérletet tegyen s a melyek a tett kísérlet alapján czélszerűeknek mutatkoznak, azokat a néppel megkedveltesse és terjessze, mert csak a mesterséges takarmány megkedveltetésével emelhetjük a marhaállományt is.

A gyümölcsstenyésztes fejlesztése és emelése sem került el az egyesület figyelmét. A mult évben az erdélyi gazdasági egyesület által Kolozsvárt röktönzött gyümölcskiállítás meggyőzött mindenkit, hogy megyénk igen alkalmas a jobb fajta gyümölcsök termelésére is, mert gyümölcsceinkkel sikerült ott is feltűnést keltenünk. Elhatározta tehát a közgyűlés egy kertészeti szakosztály szervezését s a gyümölcsstenyésztes felkarolását. S addig is, míg egyesületünk maga rendezhetne be egy faiskolát, a községi faiskolákat kellő szorgalommal és szakismerettel kezelő néptanítók jutalmazására 50 frtot szavazott meg s befolyai igyikszik arra, hogy minő gyümölcsfajok terjesztessenek a megyében.

Végre elhatározta a közgyűlés, hogy egyesületünk is lépjen be a magyarországi gazdasági egyesületek szövetségébe.

Ezek voltak a főbb tárgyak, melyekkel a közgyűlés tüzetesen foglalkozott. Adja az Isten, hogy az egyesület működésének minél nagyobb eredménye legyen! ff.

* * *

— „Miképen segíthetnének gazdáink helyzetükön“ czim alatt értekezik Schosberger Henrik a „Gazdasági Lapokban“.

Szerző a gazdák jelen sanyaru helyzetét az alkalmazkodó képesség hiányában keresi, nem gazdálkodnak úgy mint a mai kor azt megköveteli. Ajánlja az intensiver gazdálkodási rendszert. A gazda iparkodjék a gazdaság minden ágából jövedelmet huzni, ne fektesse a fősulyt a gabonára, hanem részesítse némi gondban a kapásnövényeket és az állattenyésztést.

Oly növények termelésére hívja fel a gazdaközönseget, melyeknek mivélése jó haszonnal üzhetők. Ilyen pld. lóhermag, kender, len, cichoria, jobb minőségű árpa, melynek ára jelenleg jobb a buzáénál, olajrepce, dohány és cukorrépa. Mindezeknél azonban tekintetbe veendő a talaj- és égalji viszonyok.

Nagyobb birtokosoknak czélszerű volna gazdaságukat gyáriparral összekötni, mert míg terményüket egyrészt értékesítik, másrészt sok gyári hulladék marad fenn, mit igen jól felhasználhatnak az állattenyésztésnél; ilyenek volnának cukor-, szesz-, olajgyárak, sörfőzödék, maláta, cichoria gyárak és ken-

der fonódák stb. Azonban a gyárak felállításánál nagyon óvatosságnak kell lenni mindég tekintetbe veendő a körülmények, mert a milyen jól jövedelmeznek azok a kedvező viszonyok között ép oly csapás, ha egyik-másik tényező hiányossága miatt a vállalat dugába dől.

* * *

— A mezőgazdasági hitelszövetkezetekről szóló munka megírására a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium által kitűzött 1000 frtos pályadíjra harmincz kilencz munka érkezett be. A mennyiség tehát meg volna, milyen lesz a minőség azt majd a György Endre, Neumann Frigyes és Szokoly Gyula urakból alakított bíráló bizottság fogja megmondani.

* * *

— A hadsereg számára szükségelt terménybeszerzésekről. A földmivélési ministerium a következő köriratot intézte valamennyi gazdasági egyesülethez: A cs. és kir. közös hadügyministerium m. évi december hó 12-én 3940/XII. sz. a. kelt rendelete értelmében a hadtest parancsnokságok figyelmeztetve lettek ama fennálló szabályra, mely szerint a hadsereg számára szükségelt terménybeszerzésekről közhírré tétel czéljából úgy a megye közönseget, mint a gazdasági egyesületek is minden egyes esetben és idejekorán értesítsék. Miután ezen intézkedés főczélja az, hogy a szükségelt termények bevásárlása, illetve biztosításánál az egyes termelők és az egyes községek közvetlenül vehessenek részt és ez által terményeik értékesítésére közvetítés mellözésével itt is alkalom biztosíttassék, felhivom az egyesületet, miszerint ezen intézkedésről a gazdaközönseget azzal értesítse, hogy a szóban lévő termény-szükségletek biztosítása és bevásárlásánál a termelő-közönseget és az egyes községek a katonai kincstár részéről még azon előnyben is részesíttetnek, hogy egyenlő árak mellett mindenkor az ő ajánlataik lesznek elfogadva és biztosíték avagy bánatpénz letételére nem köteleztetnek.

* * *

— A „Gyümölcsészeti és konyhakertészeti füzetek“ czimű szaklap ügyében a földmivélési ministerium az összes közigazdasági előadókhöz, állandó tudósítókhoz, gazdasági és kertészeti egyesületekhez, valamint a ministerium összes mezőgazdasági intézeteihez és közegeihez a következő felhívást intézte: Villási Pál, miat az országos magyar gazdasági egyesület kiadásában megjelenő „Gyümölcsészeti és konyhakertészeti füzetek“ czimű szaklap szerkesztője, lapjának ajánlása iránt fordulván hozzám, tekintettel arra, miszerint e lap egy nálunk még igen szerény mértékben felkarolt gazdasági ág előmozdítását czélozza, ezen gondosan és szakavatottan szerkesztett lapot, gyümölcs-termelésünk érdekében a fent elsorolt közegek és testületek szives figyelmébe ajánlom. E szaklap havonként egyszer az országos magyar gazdasági egyesület kiadásában jelenik meg, egy-egy szines gyümölcskép és több fekete ábra kíséretében, két-két iv szöveggel, nagy nyolczadrét alakban. Az előfizetési ár évenként 4 frt. Az előfizetési pénzek a Köztelekre (Budapest) küldendők.

* * *

— A méhek megadóztatása. Zdeborszky Ede az orsz. méhészeti egyesület tagja s buzgó méhész panaszos levelet intézett az egyesület elnökségéhez, hogy öt méhészete révén III. osztályu kereseti adóval rótták meg, mely intézkedés nemcsak öt sujtja, de nagy hátrányára van a méhészetnek, a mennyiben azóta mintegy 20 paraszt méhész, kik az ő buzditására kisebb-nagyobb méhészetet rendeztek be, lerontá méhészt. Az egyesület elhatározta, hogy miután a méhészet megadóztatása, a szép fejlődésnek indult intézményt megsemmisítéssel fenyegeti, a baj orvoslása iránt felir a pénzügyministerhez s az ügy jogi oldalának tanulmányozása és a kérvény szerkesztésére Matuska ügyvédet kérte fel. (G. L.)

* * *
— Czélszerű borfejtő. Kappeller Henrik állított össze különösen üvegekbe való fejtésre egy igen czélszerű borfejtőt, mely két darabból áll, ugymint üveg és gummi csőből, utóbbin alkalmazva van egy kis gummi csap, melynek czélja az, hogy a csövet annak egyszerű megnyomása által elzárni lehessen. Ha ezen borfejtőt alkalmazni akarjuk, akként járunk el, hogy az üveg csövet az átluggatott dugacson át lebecsátjuk a hordó fenekéig s azután egy cmtrnyire felhuzzuk, hogy az esetleg zavaros bor ki ne folyhasson. A kis csapon alól, — tehát a gumicső folytatásán — van egy kis üvegcső, melyet az üveg szájába illesztünk, a bor tehát közvetlenül az üvegbe folyik és nem is habzik. Magától értetődik, hogy a borfejtőből előbb kiszívjuk a levegőt, vagy mint mondani szokás „megszívjuk”, különben nem fejtethünk, mert a bor a csőben nem tud felszállani. Ára a leirt borfejtőnek 3 frt 75 kr. (G. K.)

* * *
— Vaj-előállítás villamoszággal. A „D. I. Pr.” értesülése szerint létezik egy német szabadalommal védett eljárás, melylyel villamáramot vezetve át a tejszinen, a legrövidebb idő alatt kifogástalan minőségű vajot lehet előállítani. A feldolgozandó tejszín — az eljárásnál — egy nyílt edénybe öntetik s ebbe sülyesztetnek az electrodek. A támadt áram a szilárd vajtömeget az edény felső, a savót az alsó részére osztja szét, a honnét egy fenékcsp segélyével vezettedik el. Hogy az így nyert vaj kellő szilárdságot nyerjen, mely köpülőben dolgoztatik fel. E módszerrel feltalálójának állítása szerint az avas vajot is ujra élvezhetővé lehet átalakítani. Feldarabolja ugyanis a vajot s hig sóoldatba vagy tejbe elegyítve teszi ki a villam áramnak, s bizonyos idő lefolyása után a vaj ismét élvezhetővé válik. Magyarázata a villamáram e csodás hatásának — ha ez a zsíros tejen egyáltalán átvezethető — nincs közölve.

* * *
— Lehet-e a törésre hajlandó bort ezen betegségből kigyógyítani? Fehér borainknak köztudomás szerint egyik legalkalmatlanabb betegsége a megtörés, melyet a német így fejez ki: „leidet an dem Braunwerden.” Ezen betegség abból áll, hogy a mint a bor a levegővel bizonyos ideig érintkezik, felszínén megbarnul, mely barna szín mindíg mélyebbre halad, míg végre az egész bornak olyan színe lesz, mint a rumnak. Silány korezmai bornál erre a színre nem sokat szoktak ügyelni; egyrészt, mert sokkal gyorsabban

fogy, hogysem a beálló változást izén észre lehetne venni, másrészt, mert az ily bornál elégnék tartják, ha átlátszó tiszta. Világos, vagy barnás színére nem sokat adnak. Finomabb boroknál azonban a törés már nagyon kellemetlen; mert olykor különbeni értékének felét sem adják meg érte. A megtörésre hajlandó bor csakhamar megmutatja magát. Ha még oly tükörfényes is borunk mielőtt eladnánk, könnyen szerezhetünk róla meggyőződést, hogy nem sinlik-e ebben a betegségben. E célra kiveszünk belőle egy ivó pohárral, és azt néhány órán át, esetleg egy pár napon át a levegőn hagyjuk állani. Ha 48 óra alatt felszíne meg nem barnul, akkor nyugodtak lehetünk felőle, hogy borunk egészséges. Ha törésre hajlandó, ugy a barnulás már egy pár óra lefolyása után mutatkozik. Ezen esetben a bort gyöngén kénezett tiszta hordóba lehuzzuk, s pár nap mulva egy kevés vizabólyaggal, gelatinnal, vagy Jullienféle derítőporral iskolázzuk. Ez legtöbbsnyire segít a boron, és derítés után hat hétre a bor többé nem törik. Ha pedig még ez után is mutatna a törésre némi hajlamot, akkor az egész bort 65°-ig Celsius szerint pasteurizálni azaz melegíteni kell. (Sz. b. g. lap.)

Üzleti szemle.

Marha- és sertésvásárok jegyzései.

Budapesti marhavásár jan. 29-én. Összes felhajtás 2913 db. nagy és apró marha. — Ebből eladatott 28 db. bika, 832 db ökör, 400 db vágó tehén, 281 db. fejős tehén, 56 db. bival, 576 db. borju, 735 db. bárány, — db. juh. Árak: bika darabonként 80—190 frt, ökör páronként 180—390 frt, vágó tehén páronként 120—270 frt, fejős tehén darabonként 75—180 frt, bival páronként 170—240 frt, borju darabonként 6—30 frt, bárány páronként 5—10 forint juh páronként — — frt. Húsárak: 100 kilonként: ökorhús 50—54 frt, tehénhús 46—50 frt, borjuhús 56—60 frt, bivalhús 44—47 frt.

Pozsonyi marhavásár jan. 26-án. Összes felhajtás 1635 darab, és pedig 1320 darab magyar, — darab lengyel és 314 darab német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 54—63¹/₂ frt, lengyel — frt, német 58—67 frt, tehén 51—57 frt, bika 51—56 frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Bécsi marhavásár jan. 26-án. Összes felhajtás 1807 drb és pedig 709 drb. magyar, 454 drb. lengyel és 644 drb. német fajta. Árak 100 kilonként: magyar hizó 53—65 frt, lengyel 53—61 frt, német 52—65 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár január 30-án. (Az első magyar sertésbizalmi és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Nehéz áru hiánya e héten az üzleti hangulatra kelmesebb befolyást gyakorolt és az árak emelkedtek.

Heti átlag árak: magyar vál. áru 260—320 klgr. nehéz 45¹/₂—46¹/₂ krral, 180—240 kilogr. nehezek 44—45¹/₂ kr. Öreg 300 klgr. túli nehéz 43¹/₂—44¹/₂ kr, vidéki sertés 43

—44 kr. Transitóban: szerbiai 43—46 1/2 kr., románia 44—47 kr, tüksés — krral tiszta kilogrammonkint. Összes felhajtás: 11218 darab, összes elhajtás 9576 drb.

Bécsi sertésvásár jan. 27-én. Összes felhajtás 6161 drb. és pedig 1398 drb. nehéz, 1686 drb. középnehéz és 3077 drb. süldő. Árak 100 kilónként: nehéz 41—43 frt, középnehéz 39—41 frt, süldő 30—38 frt; szalonna és zsir 46—52 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

A magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete

ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állás-közvetítő-osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások díjmentesek. Ügyvezetői iroda: Budapest, papnövelde-utca 6. szám alatt.

Krocsák G. Emil,

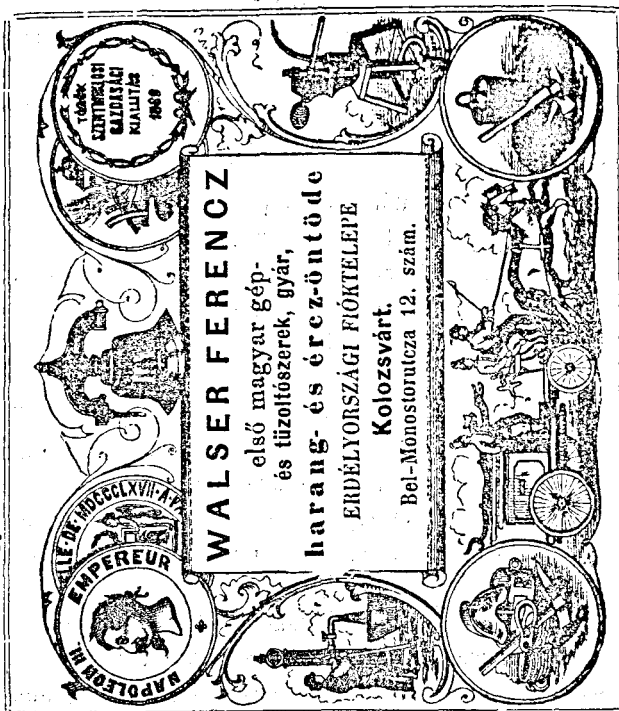
e. ügyvezető.

(5—52.)

(3.)

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagyobbítás és vízművészeti kellékek tárlata.

Szerelő-műhely vízvezetékek kútak s berendezésére.

(1.) Teljesen leszállított gyári árkak mellett. (5—52.)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köb-meter tűzifa	1 kilo marhahús
helye	napja								széna	szalma		
k r a j e z á r o k b a n												
Bécs	január	31	metermáza	880	—	850	865	725	—	—	—	—
Budapest	január	31	"	813	—	715	770	668	550	—	—	—
Balázsfalva	január	22	hektoliter	500	400	350	—	200	350	280	—	300 40
Brassó	január	30	"	560	360	360	350	220	270	325	180	250 40
Deés	január	20	"	720	620	520	480	420	450	680	280	320 40
Gyula-Fehérvár	január	31	"	550	450	375	—	250	375	350	135	260 46
Kézdi-Vásárhely	január	29	"	550	435	360	340	220	400	400	100	300 36
Kolozsvár	január	29	"	561	—	408	—	234	390	450	220	300 48
Maros-Vásárhely	január	22	metermáza	650	525	525	525	460	450	250	100	300 42
Nagy-Szeben	január	23	hektoliter	540	420	350	—	210	350	200	140	325 44—46
Nagy-Várad	január	20	"	532	416	404	348	246	340	300	150	380 48
Sepsi-Szent-György	február	2	"	560	520	370	300	200	370	300	110	175 40
Szász-Régen	január	29	"	475	320	370	—	207	370	300	190	240 40
Torda	január	24	"	525	400	375	350	200	300	250	15	250 44

Nyomatott Gámán János örökösénél, közép-utca Minorita-épület.